

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

#### *Afstemning*

Ændringsforslaget, § 1, således ændret, og § 2 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

#### **Formanden:**

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

#### **16) Anden behandling af lovforslag nr. L 288:**

*Forslag til lov om ændring af lov om kommunal beskæftigelsesindsats. (Oplæringsydelse).*

Af arbejdsministeren (Kirkegaard).

(Fremsat 12/5 92. Første behandling 13/5 92. Betænkning 12/6 92).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

#### *Afstemning*

§§ 1-3

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

#### **Formanden:**

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

#### **17) Anden behandling af lovforslag nr. L 289:**

*Forslag til lov om dispensation fra forskellige love i forbindelse med oprettelsen af erhvervszoner.*

Af arbejdsministeren (Kirkegaard).

(Fremsat 12/5 92. Første behandling 13/5 92. Betænkning 12/6 92).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

#### *Forhandling*

#### **Ole Vagn Christensen (S):**

Dette forslag, som vi nu har til anden behandling, er et hidtil uset angreb på ellers ufra-  
vigelige rettigheder, der er indført for at beskytte arbejdstagerne mod en urimelig behandling fra arbejdsgiversiden med hensyn til bl.a. hviletidsregler og regler for ferie.

Et af forligspartiernes argumenter for forslaget er, at der skal være tale om en aftale mellem arbejdsgiver og arbejdstager, men da erhvervszonerne netop skal oprettes i de områder, der er mest betrængte med hensyn til arbejdsløshed, må man advare mod de følger, som forslaget vil få.

Det er dog ikke sådan, at det kun er de partier, som står uden for forliget, der advarer mod disse følger. LO har tidligere påpeget over for Arbejds miljørådet, at der er mulighed for, at aftaler mellem de ansatte og en virksomhed også er et afgørende brud på de hidtidige bestemmelser, som er formuleret mellem vedkommende arbejdsgiverpart og arbejdstagerorganisation. Den anden part på arbejdsmarkedet, DA, har også udtalt, bl.a. til Jyllands-Posten den 2. juni 1992, at den finder, at lovforslaget er en meget dårlig idé for arbejdsmiljøet, og »... at det strider mod DA's politik at gøre et mindre godt arbejdsmiljø til konkurrenceparameter mellem virksomheder. Man skal ikke konkurrere hverken nationalt eller internationalt på forskelle i arbejdsmiljøstandarden.« Det er Socialdemokratiet helt enig i.

Det er også vigtigt for os at understrege, at reglerne om hviletidsbestemmelser, arbejds-

[Ole Vagn Christensen]

miljølovens kapitel 9, i høj grad er udarbejdet for at forhindre arbejdsulykker. Man må derfor gå ud fra, at konsekvenserne af dette forslag vil blive det modsatte, nemlig at vi vil få et øget antal arbejdsulykker. Jeg skal også her gøre opmærksom på, at byggefagene jo er et særlig hårdt ramt område – allerede i dag dør der i gennemsnit en bygningsarbejder om måneden – og Arbejdstilsynets kampagne »Sort Plet« i november sidste år viste, at der er langt endnu, før de eksisterende regler bliver overholdt.

For bygningsarbejdere er reglerne om hviletid og fridøgn vigtige af hensyn til det sociale og de familiære fritidsperioder; udliggearbejder med indkvartering medfører længere fravær fra hjemadressen.

Ud over de ulykkelige følger, et sådant forslag vil få for den enkelte lønmodtager, må det også understreges, at det samfundsøkonomisk er dyrt at give mulighed for flere arbejdsulykker i stedet for at begrænse dem. Derudover finder vi det mærkværdigt at åbne for lempelser af miljølovens § 10 vedrørende regler for de unge, da vi i 1980'erne har sat ikke mindst det farlige børne- og ungdomsarbejde i fokus.

Jeg skal derfor stille følgende spørgsmål til ministeren, og såfremt ministeren ikke er i stand til at kunne svare anderledes end i udvalget, når det drejer sig om disse anderledes arbejdsituationer, vil jeg meget gerne bede om, at vi får forslaget tilbage til udvalget.

Første spørgsmål er: Er en byggeplads i erhvervszonen omfattet af lovforslaget, selv om de udførende byggefirmaer har hjemsted uden for zonen?

Andet spørgsmål er: Er et byggefirma med hjemstedsadresse i zonen omfattet, selv om de enkelte byggepladser, hvor firmaet har enterprise, ligger uden for zonen?

Tredje spørgsmål er: Kan man kræve, at en tilrejsende bygningsarbejder inden for en zone skal fravige de overenskomstmæssige aftaler, der gælder uden for zonen?

Fjerde spørgsmål er: Vil det kunne få konsekvenser for modtagelsen af dagpenge, hvis en arbejdstager i en erhvervszone nægter at tage arbejde under de aftalte dispensererede forhold?

Ikke mindst de to sidste spørgsmål er jeg meget interesseret i, men også i de to første, så vi kan tage stilling til, om vi skal have forslaget tilbage.

**Kim Behnke (FP):**

Efter et par minutters anskuelsesundervisning i at Socialdemokratiet i sandhed er gået hen og blevet landets mest reaktionære, konservative parti, der tager udgangspunkt i en middelalder, der for længst er borte, skal jeg prøve bare tilnærmelsesvis at berette – sikkert til stor glæde og oplysning for Socialdemokratiets folketingsgruppe – hvordan det foregår ude i det virkelige liv, men jeg ved fra dagspressen, at Socialdemokratiet i forvejen har det store problem, at alt for mange af dets medlemmer i Folketinget aldrig har været på en rigtig arbejdsplads, og derfor forstår jeg godt, at der er så dyb en kløft mellem den virkelighed, man oplever ude på arbejdspladserne, og de teoretiske gammelmarxistiske ideer, man gør sig til talsmand for her fra talerstolen.

Se, ude i det virkelige liv er det sådan, at man på en arbejdsplads selvfølgelig snakker om tingene, og det er til akkurat lige stor ulempe for medarbejderne som for virksomhedens ledelse eller ejere, at Folketinget tit og ofte vedtager love, der i en sen forligsstund bliver klippet så firkantet ud, at de kan være til gene i det daglige.

Der bliver f.eks. nævnt reglerne om arbejdstid og hviletid. Hvor mange virksomheder oplever ikke, at deres ordretilgang og deres afvikling af projekter er særdeles svingende? I perioder går medarbejderne – tillad mig udtrykket – og venter på, at den næste ordre kommer, og når den så er der, gælder det selvfølgelig om hurtigst muligt at få den ekspederet. På sådanne virksomheder kan det være til akkurat lige så stor glæde for medarbejderne som for virksomhedens ledelse eller ejere, at man har mulighed for fleksibilitet, at man har mulighed for at nytænke, og at man har mulighed for at se på tingene med det moderne menneskes øjne, men jeg ved godt, at den slags tanker simpelt hen ikke kan komme ind bag de tykke mure hos betonsocialisterne i Socialdemokratiet. Det så vi tydeligt, da Max Bæhring, formand for Metal, i en kronik i B.T. side op og side ned beskrev alle mulige skrækeksempler på, at Taiwan og Sydkorea nu blev, jeg ved ikke hvad i Danmark. Det er så milevidt fra de ting, der ligger i dette forslag, og det er pinligt, at en mand i hans stilling vil lægge navn til sådan en kronik.

[Kim Behnke]

Der blev så nævnt Dansk Arbejdsgiverfor- enings udtalelser i Jyllands-Posten, men de blev også imødegået dagen efter, fordi de byg- gede på, at en eller anden tilfældig journaliste- lev på Jyllands-Posten syntes, at hun skulle lave en god historie.

I øvrigt viser det sig og særligt i den debat, der har været om dette forslag, at organisatio- nerne efterhånden har vænnet sig til, at det ikke er Folketinget, der lovgiver, men i stedet or- ganisationerne, der har vetoret til alting. Ærlig talt, Folketinget skal kunne vedtage hvad som helst, uanset om Dansk Arbejdsgiverforening og hr. Max Bæhring stiller op og i fælles flok råber nej. Et parlament skal fuldstændig uaf- hængigt kunne vedtage de love, der er nødven- dige. Selvfølgelig må det være sådan, og i den- ne sag har organisationerne allerede på pinlig vis afsløret sig selv som dem, der ikke respek- terer parlamentet, men tror, at de kan sætte sig over Folketinget.

Når det så bliver påstået, at dette vil medfø- re flere dødsfald, vidner det om, hvor lidt jord- forbindelse Socialdemokratiets ordfører har. Sådan som vores arbejdsulykkesforsikring i dag er skruet sammen, vil det være en særdeles dårlig forretning for den virksomhed, der væl- ger en sådan fremgangsmåde, og ærlig talt ved en virksomhed, der først én gang har været på forsiden af et formiddagsblad med beskrivelse af dødsfald på virksomheden, at det ikke kan betale sig, og derfor lader virksomhederne selvfølgelig være med nogen sinde at bringe sig i den situation.

Men det reelle indhold i forslaget er, at hvis man ude på virksomhederne efter vores lovgiv- nings firkantede bestemmelser identificerer et problem, kan medarbejdere og ledelse i fælles- skab indgå en aftale om, at man ønsker en dis- pensation, og så er det igen virkelighedsfjernt at påstå, at disse arme mennesker, der har et arbejde, vil skrive under på hvad som helst for ikke at risikere arbejdsløshed. Det er ikke hvid slavehandel, og der er ikke længere middelal- derlige forhold på danske arbejdspladser. Det er en helt urimelig påstand over for danske ar- bejdsledere, at det skulle være tilfældet.

Skulle det være sådan, at medarbejderne ikke bryder sig om at indgå en aftale, bliver den ikke til noget. Skulle Dansk Arbejdsgiverfor- enings repræsentant have ret i, at ingen virk- somheder ønsker det, bliver det ikke til noget,

men hvis – med understregning af ordet hvis – der skulle være en enkelt virksomhed, to eller måske flere, der har identificeret et problem og ønsker at få en fleksibel aftale, indgår man den lokalt, og netop for at man ikke skulle have tilstande med den rene hvide slavehandel, som jeg kan forstå Socialdemokratiet frygter, inden man får dispensation, skal man altså sende af- talen ind til godkendelse i Arbejdsministeriet. Der er både rem og seler i dette forslag.

Det, forslaget går ud på, er faktisk, at vi be- gynder at tænke os om her i landet og erken- der, at selv om vi har vedtaget i hundredvis af love hvert eneste år, har det altså alligevel be- tydet hundredtusinder af arbejdsløse. Derfor er der brug for, at vi begynder at eksperimente- re lidt, at vi med dette forslag giver mulighed for, at man kan dispensere fra nogle af de fir- kantede lovregler, og i Fremskridtspartiet sy- nes vi – men vi er selvfølgelig også progressive – at det er en god idé at prøve at se tingene på en ny måde. Jeg kan forstå, at man i det mid- delalderlige, dybt konservative, reaktionære Socialdemokrati ikke kan se nyt på noget som helst. Det er bare ærgerligt for Socialdemokra- tiet, men det er endnu mere synd for de over 300.000 mennesker, som bl.a. af den grund ikke kan få et arbejde.

(Kort bemærkning).

**Ole Vagn Christensen (S):**

Det var en ordentlig smøre, vi her fik om So- cialdemokratiet, og jeg tror, at hr. Kim Behnke ligefrem har øvet sig i at kunne komme af med hele den lektie, men jeg vil bare lige understre- ge over for hr. Kim Behnke, at om det er hr. Kim Behnke eller mig, der kender mest til en arbejdsplads, har arbejdet mest med sikker- hedsproblemer på arbejdspladsen og har været mest progressiv, kunne vi lade komme an på en prøve ved at kigge på, hvordan vi har be- skæftiget os med disse ting i vores tidligere liv. Jeg har i hvert fald gennem 18-19 år været di- rekte involveret og ved i hvert fald helt kon- tant, at man ikke får en god arbejdsplads ved at lave sådanne dårlige miljøregler og dårlige hviletidsbestemmelser, som der her er lagt op til. Det får man ved at gå den anden vej, nem- lig ved at sætte fokus på tingene og derved få løst nogle af alle de uhyrligheder, der kan op- stå, når man ikke har en ordentlig organisation og en ordentlig organisering af det, der skal sikre arbejdstagernes rimelige vilkår.

[Ole Vagn Christensen]

Men jeg ved godt fra dengang omkring 1973-74, vi vedtog arbejdsmiljøloven, at vi havde et Fremskridtsparti, der sagde, at det ikke kunne betale sig at indføre alle disse bestemmelser, at man bare kunne lade en arm og et ben ryge i ny og næ, og det er klart og tydeligt den holdning, der skinner igennem, når man går ind på, at man bare kan se bort fra de gode, fornuftige regler og samarbejdsbestemmelser, som er gældende.

Lad mig slutte af med at sige, at så sent som den 11. juni 1992 modtog vi et brev fra Dansk Industri, der sagde det samme som Dansk Arbejdsgiverforening, og Dansk Industri er som bekendt også en arbejdsgiverforening. Det var altså den 11. juni 1992, så der er ikke meget, der tyder på, at man har ændret stilling i disse organisationer.

#### Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Man kan i hvert fald ikke bestride, at hr. Ole Vagn Christensen er engageret i det spørgsmål, som vi har til drøftelse, men jeg synes nok, at hr. Ole Vagn Christensen giver udtryk for langt større nervøsitet, end der er sagligt belæg for.

Som jeg har gjort rede for under udvalgsbehandlingen, er der en række betingelser, der skal være opfyldt, for at der kan dispenseres fra de regler, som er omtalt i lovforslaget. Endvidere har jeg gjort opmærksom på, at der er tale om ganske snævert afgrænsede geografiske områder, en ganske kort forsøgsperiode, og at der endelig ligger en garanti i, at det skal være en aftale, der bygger på en forståelse imellem de ansatte og den enkelte virksomhed; det er altså ikke noget, som virksomheds-ejeren sådan lige af sig selv kan finde på at gennemføre. Endvidere skal det være forbundet med, at man opretter nye arbejdspladser, og endelig er det naturligvis også opstillet som en betingelse, at den dispensation, der skal gives, ikke må være i strid med Danmarks internationale forpligtelser. Med disse rammer for det arbejde, der nu skal i gang, mener jeg, at hr. Ole Vagn Christensen kan være ganske tryk. Det er naturligvis ikke sådan, at der vil blive hverken skaltet eller valtet med medarbejdernes helbred eller deslige, hver ansøgning om dispensation vil blive nøje overvejet og gennemgået.

Så stillede hr. Ole Vagn Christensen en række meget specificerede spørgsmål, som han læ-

ste op i et hurtigt tempo. Jeg forsøgte, så godt jeg kunne, at notere ned, hvad der formentlig var hovedindholdet i spørgsmålene, det måtte jeg nu opgive undervejs, for jeg har aldrig lært stenografi. Jeg kunne godt have ønsket mig, at hr. Ole Vagn Christensen havde stillet dem under udvalgsarbejdet, det er faktisk det, man har udvalgsarbejdet til, men da alle forslagene om aktiveringspakken i øvrigt skal tilbage til udvalget, har jeg da ikke spor imod, at der bliver chance for også at besvare disse spørgsmål.

Så vidt jeg forstod, drejede spørgsmålene sig om midlertidige arbejdspladser, f.eks. byggefirmaer, som arbejder inden for de pågældende erhvervszoner, og jeg er da ikke sikker på, at man kan svare entydigt, for jeg tror, at det bl.a. vil være afhængigt af, om det pågældende byggefirma rent faktisk hører geografisk hjemme i den pågældende erhvervszone, men det kan vi altså svare betydelig mere præcist på, hvis der bliver lejlighed til at studere alle detaljerne.

Derimod forstod jeg ikke helt det sidste spørgsmål, hr. Ole Vagn Christensen stillede, vedrørende overenskomstforhold, for det fremgår klart af min besvarelse af spørgsmål nr. 4, at det ikke er hensigten, at der skal dispenseres fra rettigheder, som er aftalt overenskomstmæssigt. Det spørgsmål mener jeg der er svaret helt præcist på.

(Kort bemærkning).

#### Kim Behnke (FP):

Hvis hr. Ole Vagn Christensen har ret i sin påstand om, at der slet ikke er noget behov for at få dispensationer, hvis forholdene på virksomhederne er fuldt ud tilfredsstillende, hvis der ikke er nogen virksomheder, der oplever den gældende lovgivning på disse områder som en belastning for dem, hvis alting er i bedste orden, jamen så kan hr. Ole Vagn Christensen igen i aften lægge sig roligt til at sove, for så vil ingen virksomheder indlede det arbejde, det er at skulle aftale en eventuel dispensationsansøgning med medarbejderne. Så vil ingen arbejdspladser søge Arbejdsministeriet, og så er den jo ikke længere. Men den erfaring, vi har, med de kontakter, vi har rundt om på arbejdspladserne, vidner altså om, at vores lovgivning netop på disse områder er for restriktiv, for firkantet, og derfor er det, at denne mulighed for at kunne dispensere er til stede. Men

[Kim Behnke]

det er da også noget af en underkendelse af Arbejdsministeriet, når hr. Ole Vagn Christensen åbenbart forventer, at man i Arbejdsministeriet bare vil sætte et gummistempel og godkende hvad som helst. Det vil man selvfølgelig ikke, og det er efter min mening en urimelig måde at opfatte vores Arbejdsministerium på.

Vi synes, at det er vigtigt at få nogle erfaringer med denne forsøgsperiode. Skulle det vise sig – det bliver selvfølgelig ikke tilfældet – at hr. Ole Vagn Christensen har ret, kan hr. Ole Vagn Christensen glæde sig over, at der alene er tale om en forsøgsperiode, og så vil resultatet af forsøget blive, at tommeltotten bliver vendt nedad. Vores forventning er, at resultatet af forsøget vil blive, at man siger hurra, hvor var det godt. Hr. Ole Vagn Christensen glemmer at fortælle om nogle af de andre henvendelser, der har været, hvor man har sagt, at det ikke kun skulle gælde i en erhvervszone, men i hele landet.

(Kort bemærkning).

**Poul Erik Dyrlund (S):**

Det er egentlig lidt forståeligt, at hr. Kim Behnke gerne vil have, at denne lovgivning skulle gælde for hele landet, og det er vel egentlig også lidt forståeligt, at man af hr. Kim Behnkes attituder kan forstå, at han står på talerstolen med et lille smil om munden, for det handler om et Fremskridtsforslag, som er blevet behandlet i Folketinget den 17. januar 1992, og i den anledning blev der fra denne talerstol fremsat en lang række kommentarer til forslaget. Industriministeren brugte vendingen, at det ville vise sig, at forslaget ville skabe flere problemer, end det løste, den konservative ordfører, hr. Flemming Hansen, kaldte på daværende tidspunkt forslaget for konkurrenceforvridende og fuldstændig urealistisk, Venstres ordfører, fru Pia Larsen, mente ikke, at det var vejen frem med et sådant forslag, og fru Lone Dybkjær fra De Radikale sagde, at det var lykkedes Fremskridtspartiet at samle hele Folketinget imod sig. Nu har vi haft debatten under førstebehandlingen, vi har debatten i dag, og jeg har ikke hørt nogen af disse ordførere gå på talerstolen og fortælle Folketinget, hvad der er sket siden den 17. januar 1992 med hensyn til disse ting. Det kunne egentlig være rart at høre dem sige noget om det.

(Kort bemærkning).

**Ole Vagn Christensen (S):**

Jeg har kun en enkelt kort bemærkning.

Jeg er selvfølgelig glad for, at ministeren er enig med os i, at det kunne være svært at svare på disse spørgsmål, men det betyder jo så også, at de er relevante for den udvalgsbehandling, som er nødvendig, for at vi kan sige, at vi har gennembehandlet tingene, og derfor synes jeg, det er godt, at vi kan blive enige om, at forslaget bør gå tilbage til udvalget.

Jeg bad om ordet denne gang på grund af det, hr. Kim Behnke sagde om forsøgsperioder. Jeg vil gerne understrege, at det kan være godt med forsøg, men ikke med forsøg, som skal laves, for at man derved får skabt uro og usikkerhed, og det er ikke forsøg, som er stimulerende for det samarbejde, som skal være på virksomhederne. Det, der kunne virke stimulerende, var, at man gav mulighed for, at man kunne gå langt, langt videre. Det ligger jo allerede i arbejdsmiljøloven, at det kan man, men med disse tiltag laver man restriktioner, og det er det, vi vender os imod. Vi mener faktisk, det er misbrug af den institution, som hedder forsøg.

Hermed sluttede forhandlingen.

### *Afstemning*

§§ 1 og 2  
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling  
vedtoges uden afstemning.

**Formanden:**

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

**18) Anden behandling af lovforslag nr. L 292:**

*Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Ændring af ordningen om ungdomsydelse).*

Af socialministeren (Else Winther Andersen).

(Fremsat 12/5 92. Første behandling 13/5 92. Betænkning 12/6 92).